

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre 5 kor. — III. Félévre 5 kor. — III. Negyedévre 3 kor. — III. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
TEAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A művész.

Tegnap temettek egy nagy színészt, aki igazi nagyság volt. Szigeti József kedves, beszédes szava örökre elhallgatott, fényes, okos két szeme örökre lecsukódott. Elmés játékaik megszűntek, kifejező mozdulatai elmerütek, szellemes, maliciózus megjegyzései, vidám adomái örökre elapadtak, nagy koponyája nyugszik csöndesen, békén. Nem bántja többé sem az élet, sem a halál.

A művészet szemével nézte az életet. Nagyra tartotta a színészi hivatást s ugyszólván egész életében, de különösen élete utolsó korszakában azon boszankodott mindig, hogy ennek a hivatásnak erős és méltó tudatát nem találta meg az újabb generációban. Elégedetlen volt és szokimondó természetű s a művészet kérdésében abszolút mértékkel élt. Meghódolt minden igazi tehetség előtt, de a

kontárt gyűlölte s üldözte halálig. A magyar színészetnek aranykora, amelyből maga is származott, Egressy, Megyeri, Tóth József, Fánscy, Lendvay, Réti, ezek a kiváló magyar színészek lebegtek szeme előtt s az időnek változott viszonyaival s embereivel nehezen tudott megbékülni.

Ennyiben volt tehát elégedetlen az élettel, amelyet egyébként végtelenül szeretett. Roppant odaadással és minden lehető erőfeszítéssel ragaszkodott az élethez. Az életnek minden örömét és szépségét ismerte és élvezte. Régóta nagy beteg volt Szigeti József, annyira beteg, hogy más ember már régóta meghalt volna. De ő ebben is nagy művész volt. Finoman, óvatosan nyújtogatta élete fonálát évről-évre és hónapról-hónapra, sokszor csak óráról-órára is. Irtózott a haláltól. Sohasem mondotta meg senkinek, hány éves, de boldog volt, ha valaki

incselkedésből fiatal urnak szólította. De bárha nem szeretett a halálra gondolni, sokszor humorosan évődött Kassai Vidorral, a Népszínház volt kitűnő komikusával, akinek immár talán szállóigévé vált mondása az, hogy — a fene egye meg a halált! A Kassai halálélelme mindig komikus volt a Szigeti Józsefé mellett. De hát sajnós, kikerülhetetlen az emberi végzet. Szigeti Józsefen is győzedelmeskedett az élet örök ellensége.

Hatalmas agy és hatalmas genie lakozott Szigeti Józsefben. Az alakok, akiket ábrázolt, eltörülhetetlenül bevésődtek a néző elméjébe. Ez a színész alakító és alkotó erejének a diadala. Szigeti Józsefnek csupa megjelenése a színpadon már a jellemző és kifejező s ineknek és vonásoknak egész tárházát leplezte le. Egy szava, egy gesztusa, arcának kifejezése többet mondott, mint a

Bár csak megcsalna.

— Francziából. —

— Ah, bárcsak elhagyna a feleségem! Igy kiáltott fel Cantegril úr, amikor végre egyedül maradt, és eltávozott a felesége, aki előzőleg hosszú és keserves délutáni kukliprédkációt tartott neki.

— Tudod, mondta többek közt, hogy két óránál tovább nem maradok a mamámnál, és ha addig el nem végzed mindazt, amit meghagytam, vigyázz magadra, mert lesz nemulass.

Kedves egy feleség volt ez a Cantegrilné asszony. Mindig talpán volt és mindig a férje nyakán. Nem tűrt semmiféle könyelműséget és iszonyuan vigyázott a háztisztaságára; az ilyesmit különben valóságos szerencsének szokták hirdetni. Oh, Cantegrilné, asszony ugyancsak nem kacérkodott senkivel, és a férje büszke is volt rá, de néha bizony megirigyelte barátjait, akiknek feleségei esetleg kevésbé féltékenyen őrizték meg a házi becsületet, de több szabadságot is engedtek a ferjüknek. Cantegril tudta, hogy a munka nem-eit, de nem voltak tulságos arisztokratikus hajlamai, és szerette az édes semmittevést. Hollandi konyháról álmódózott csillogó, villogó rézedényekkel.

Nos, az következett be, hogy a rézedényeket vele suroltatta ki a kardos menyecske. Innen fakadt hát elke eredett óhaja:

— Ah, bárcsak elhagyna a feleségem!

És ezen az óhajta-on eltűnődött, elgondolkozott, és hogy jobban gondolkozhassék, leheverészt a diáura, ahelyett, hogy az edényekhez látott volna. Csakhamar lezáruitak szemei és édes álom fogta körül. A szendergéssel pedig furcsa álomlátás is jart. Gyermekek álom volt, de kár lenne, ha feledésbe menne.

A dívánról felemelkedett es néhány pillanat alatt átrepült a fényes csillagzatokon. Majd elérkezett az ég kapujhoz, és miután becsöngetett, Péter jelent meg előtte. A mennyi kapus nagy komolyan megkérdezte, hogy mily czimén kér bebocsátást, holott nem vetette magát alá annak a formalitásnak, hogy előbb meghaljon és eltemettesse magát. Cantegril őszintén bevallotta, hogy azért batorkodott eljönni, mert megkülönböztetni akar attól a jelene től, amelyben a felesége, ha hazajön, okvetlenül részeseit fogja.

— A'apos ok, de sokáig nem tarthatlak itt, mert ez szabályellenes volna. A'önkivül hasznossá is kell magadat tenned, ha itt akarsz pihenni.

— Megint dolgozni, dörögge magában Cantegril. Tán jobb lett volna otthon maradni.

De erőt vett rajta a kíváncsiság és így szólt:

— Rendelkezésére állok.

— Közöld velem óhajtasod!

— Ah, bárcsak örökre elhagyna vagy megcsalna a feleségem.

— No, ez már mégis hallatlan! riadt fel Péter. Hallottam már millió esztelen kívánságot, de még ilyet nem hallottam. Ez példás buntetést érdemel. Azonnal szólok az ördögnek, hogy ne sajnáljon attól a gazfiúktól két nyaklevest...

Cantegril éppen el akarta mondani védelmét, hogy hát ő is szeretne szabadabban lélekezni, de már késő volt; megkapta a hatalmas két nyaklevest és rémüiten ugrott fel a dívánról, amelyen még akkor is aludt, amikor a felesége hazatért.

— Vén lajhár! kiáltott rá a menyecske. azonnal a konyhába, mert a két nyaklevestnek folytatása is lesz.

Cantegril leforrázva sietett a konyhába, és a furcsa álom emléke még sokáig üldözte.

BODEGA

Piacz-utca 75. (Corso kávéházzal szemben.) Minden nap frissen gottak. Mindféle borok és szeszes italok kaphatók. Szombaton egész nap zárva.
 Tisztelettel: **ifj. Widder Samuel.**
 Szombaton este 1/6 órakor nyitva.

mennyit más egész hosszú dikcióval kifejezni képes. Sokoldalú művész volt, meg is tudta rikatni a közönséget, de istenesen meg is tudta nevetetni. Jellemszínész volt a javából s e nembem minden jeles színészi tulajdonságnak birtokában volt, de mégis a felülmulhatatlan humorja az, amely érteimesen és derüsen kicsillog minden más jelessége közül.

Ez az aranyos, jóízű, zamatos magyar humor az, amelynek hiányát legjobban fájlaljuk Szigeti József letünése óta.

Halálában vesztes az irodalom, a színészet, a közönség s mindenki, aki szegénységünkben egy-egy nagy magyar egyéniség elmulásának súlyát felfogni és mérlegelni képes.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

A tegnapi telt Ház után ma üres padok mellett kezdték meg a költségvetés részletes tárgyalását.

Az ülés előtt Széll Kálmán miniszterelnök hosszasan értekezett Rátkayval és Komjáthyval, nyilván a civillista telemelesének terve és az erre vonatkozó felszólalások dolgában.

A kilencedik bíráló-bizottság Rakovszky Istvánt és Fruckner Istvánt végleg igazolt képviselőknek jelentette ki.

Ezután rátértek a költségvetés részletes tárgyalására.

A királyi udvartartás költségeinél

Nassi Pál annak az óhajnak ad kifejezést, hogy az előadó nyújtson felvilágosításokat az udvartartásra megszavazott költségek rendeltetéséről és céljáról. Magyarországon nincs udvartartás. Legyen nemzeti udvarunk. Az udvartartást nem lehet közönségek tekinteni, az udvartartási költségek sem közösek, mert azok külön ajánlatnak meg. Dacára annak, hogy ugyanannyit adunk, mint az osztrák, az udvartartás teljesen osztrák és a hivatalnokok mind osztrákok. A külföldön csak osztrák császárt ismernek, magyar királyt sehol se.

Rátér ez alkalommal a *Gotterhaltéra* is.

Kubik Béla: Ezt fujták, mikor a vértanukat lőtték agyon...

Nassi Pál: Tiltsák el egyszer s mindenkorra Magyarországon eme nóta gyűlölt hangjait. Nem akarja a kérdést incidentálisan elintézni, de kéri a miniszterelnököt, hogy ezt a kérdést és az udvartartás dolgát a legközelebbi törvényjavaslattal rendezze.

A királyi palota építésének költségeit illetőleg is felvilágosítást kér a miniszterelnöktől. Igaz-e az a hír, hogy a civillistát fel akarják emelni? Szólok reméli, hogy nem igaz, mert a szény magyar neptől nem lehet már többet követelni e célra.

Rátkay: Az udvartartás költségeinél a kormány mindig a magyar lovagiasságra hivatkozik. Teszik ezt 34 év óta, a pénzt felviszik Bécsbe az osztrák császár udvartartására. Legyen jog, törvény és igazság nemcsak lefelé, de felfelé is.

A miniszterelnök a királylyal szemben

nem mer az igazság védelmére kelni. Magyarországon a királyi hatalom tulajdonságával állunk szemben. Ez a tény. A királyi tuhatalomát a politikai élet minden terén látjuk.

Nézzük csak a külügyeket. Itt egyáltalában semmi befolyása a magyarnak. Vagy van-e a hadügy terén? Hogy mennyire túl van hatalmaskodva a királyi hatalom nálunk, azt legjobban bizonyítja az, hogy Budán a királyi várban, amiódon az országgyűlést megnyitották a Gotterhaltét húzták.

Felkiáltások a Kossuth-párton: Szégyen! Gyalázat!

Ezután rátér a trónörökös útjára és azt mondja, hogy a magyar trónörökös nem ismeri a magyar közjogot, mert különben tudná, hogy minden tényéért a magyar miniszterium felelős. Miért nem közli a kormány a titkos tanácsosok esküjének szövegét a Házal? Addig, míg a kormány ezt nem közli, azt kell hinnie, hogy abban alkotmányellenes dolgok vannak. (Helyeslés a szélsőbalról.)

Rátkay hazafias fejtegetései nagy hatást tettek a Házban és beszédét a Kossuth-párt hosszasan megéljenezte.

Széll Kálmán miniszterelnök természetes követelménynek tartja, hogy a felségnek Magyarországon való tartózkodása alkalmával a magyar királyság teljesen kifejezést nyerjen. Ő a maga részéről mindentelkövet, hogy ez így legyen.

Különbben is a királyt Budapesten most már magyar emberek veszik körül. Ha a királyi palota teljesen készen lesz, akkor a főherczegek is gyakrabban fognak Budapestre látogatni. A királyi palota építésére szükséges összegek egyrészt az államkincstár elolegezte. Ezek az összegek évről-évre levonatnak a civillistából, úgy hogy a kincstár minden fillért vissza fog kapni. A főudvarmesteri hivatal jurisdikeziójára vonatkozólag annak idején törvény fog előterjesztetni.

Rátkaynak a királyi hatalom tulkapásaira vonatkozólag tett kijelentéseire megjegyzi, hogy a király minden tényért felelős. Tulkapásokról nem lehet szó, mert minden a magyar felelős miniszterium ellenjegyzésével történik.

A kabinetiroda tételénél Nassi Pál kéri: milyen ellenőrzés alatt van a kabinetirodai költségvetés. Annak tisztviselői a magyar állam hatáskörébe tartoznak e, mert ellenőrzés nélkül neveztetnek ki. Nem is magyarok legnagyobb részt. A kabinetiroda egyáltalán felesleges, hogy ott van a felség személy körüli miniszterium.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a kabinetirodának két főnöke van s különösen az egyik minden tekintetben magyar ember és csak szerencsének tarthatjuk, hogy olyan ember van ott. Nem mondja, hogy a kabinetirodában az utolsó szolgál mindenki magyar, de sok a magyar. Magyarázza, hogy mi a teendője a kabinetirodának és Ő Felsége személye körüli miniszteriumnak s kéri a tétel elfogadását.

A többség elfogadja a tételt. A néppárt a többséggel szavaz, mit a szélsőbal Hochkiáltásokkal fogad.

Rakovszky: Oda vitézkedjenek!

Az állandó országgház tételénél felszólal

Bartha Miklós, ezelőtt 18 évvel kezdtek meg az építkezést, akkor hiába mondta vele együtt Apponyi, hogy nem jó a hely, nem jó a stílus, hogy nem hét, de tizen-négy millióba fog kerülni, az akkori miniszterelnök kijelentette, hogy ha Apponyi jobban ért hozzá, miért nem építi ő. Ez elég volt a többségnek arra, hogy megszavazzák s ime ma már 34 millióba került. Gyönyörűségét találja a palotában, de tény, hogy ennek a szegény városnak 34 millió épülete felépült olyan helyen, hol sem a

frontja, sem az oldala, vagy teteje nem látható, ha csak tutajra nem ülünk. Az előtte való tér, melyet állami középülettel beépítettek, sem égy, hat, nyolczszögű, sem kör, nem szabályos. A földművelésügyi miniszteriumnak építettek egy kaszárnyat.

Förster Ottó: Liberális forma.

Bartha: Ép így vagyunk az igazságügyi miniszterium palotájával. A Váci-körutról 3 nyilegyenes utcza vezet oda s egyiknél sem látszik. Amig az új országgháznál a képviselők a tanácssterembe jutnak 103 lépcsőt kell megmászni, tehát oly magas, mint egy Andrássy-uti bérház harmadik emelete. Ha liften fogják szállítani, legalább 2 óra telne belé, míg 400 embert felszállítanak, mely alkalommal még több mértánylással mondhatná az elnök, hogy az ülést nem tudja a kellő időben megnyitni. Igaz, hogy semmi sem áll úgy az idő hatása alatt, mint az építkezés. Nos hat ezzel az építkezéssel ki van fejezve a mai torzidő. Kifejezi az épület azt, hogy egy olyan nemzet építette, melynek nincsen önálló mezőgazdasága, hadserege, csak játsza az alkotmányosdit. Igen jól van jellemezve ez ország, e nemzet azzal az építkezéssel. (Zajos éljenzés és taps a balon és szélsőbalon.) A tanácssteremben levő sok czifraság, zig-zug, nem felel meg annak a komolyságnak, mely az épület hivatásának kell. Építője nem volt tisztában a magyar parlamenti éle tel, nem törődött az épület hivatásával. De nem csak ő nem törődött, hanem a bizottság, sőt a képviselőház sem. A lokalitásokat teljesen rendszertelenül csinálták.

VIDÉK.

Merénylet egy tanító ellen.

Tenkei level-zónk telefonozza, hogy Penka Vazul ottani gör. keleti tanítóra tegnap este 7 órakor ismeretlen tettes rálőtt. A tanító éppen lakása ajtaján lépett ki. Amint a küszöböt áthágt a lövés dördült el s a golyó Penka karjába furdott. Halott halványan tántorodott vissza a szobába, ahol hozzatar-tozói bekötötték a sebeit. Orvost is hívtak, aki aztán a golyót a sebből eltávolította. A csendőség nyomozza a tettest, akiről azt hiszik, hogy bosszúból követte el a merényletet.

Farkasok Tenkén.

Szinte hihetlenné tetszik a hír, melyet tenkei level-zónk közöl velünk. Az enyhe tél ellenére a tenkei erdős vidékeken, nap mint nap garázdálkodnak a farkasok, sőt vakmerőségük már odáig haladt, hogy tegnap este már Tenke utcáira is bekulogtak. Két ordas keresztül ugrotta Freiburger Henrik vendég-lős sövénykerítését s egyenesen az aprómar hák ketrecze felé tartott. A házórzó kutyák azonban utjokat állták a toportyán férgenek. A nagy zajra és ugatásra az ivóban mulatozó vendégek kiszaladtak az udvarra s rémülten látták a kutyák és ordasok marakodását. A vendégek végre is dorongokhoz kaptak, mire a fenevadak elmenekültek.

A fegyencz merénylete.

Czimbulya Antal kenderesi lakos néhány társával tavaly kirabolta Gau-rfried Mózes odaváló kereskedőt, amiért aztán Czimbulyát és társait három évi fegyházra ítélték. A bűnpör még nem jogerős, de a betörők fogságban vannak. Czimbulya felesége, amint magányosan maradt, egy ideig dolgozgatott, majd összeállott Haskó Ferencz odaváló emberrel akivel aztán vadházasságban él. A börtönben levő Czimbulya minderről nem tudott semmit és nem is gyanította a dol-

got, mert felesége néhányszor meglátogatta. Egyik rabtársától azonban mégis megtudta a dolgot és azóta nem volt nyugta. Hétfőn azután valami uton-móton sikerült neki megszökni a fegyházból és éjnek idején megérkezett Kendáresre. Egyenesen a felesége lakására tartott. Az asszonyt azonban — akit a férje váratlan megérkezése meglepett — nem találta egyedül, ott volt Haskó Ferencz is. Álmukból zavarta fel őket Czimbulya, kezében egy éles baltával. Haskó, amint meglátta a fegyverruhába öltözött Czimbulyát, ki akart ugrani az ágyból, de Czimbulya visszaszorította és agyonütötte baltájával. Ezután az asszonyt vette elő s néhány baltacsapással azt is elnémította. Czimbulya a véres tét elkövetése után még azon éjjel megszökött hazulról. Keresték, de még nem találták meg. Czimbulyáné később magához tért, de oly súlyos sérülései vannak, hogy életben maradása nem remélhető. Haskó még a helyszínén meghalt.

TÁRSAS ÉLET.

Korteszurfang.

A Kuria alighanem megsem misiténé azt a mandátumot, amely egy honatyánkat az egyik székelyföldi választókerület bizalmának letéteményesévé avatott. A jelölt ur ügye kezdett rosszul állani, s egy estén habos lovon fut egy vitéz hozzá:

— Végünk van! — lihezi. — Az ellenfél öt forintokat fizet egy voksért. Ha meg nem duplázuk, elbukunk.

— De nincs! — feleli busan a jelölt.

— Öt forintra talán nekünk is telnek.

A kortes a homlokára csap. Egy eszme villámlott meg benne.

— Hát akkor csak ide hamar azzal a pénzzel!

A jelölt átadja, a kortes pedig rohan. Amint az ellenfél táborába lohatja magát, neki áll és rendre elfogdossa az embereket.

— Mennyit kapott, bátya? — sug oda az egyiknek.

— Én bizony öt forintot, — felel az.

— Micsoda? — kiált a kortes méltatlan! kodva. — Ilyen embernek csak öt forintot! Ez mégse járja! Tudja mit? Adja ide azt a pénzt; fogja, adok én tiz forintot. Most pedig jöjjön velünk!

És a terv sikerült. A szavazók csakugyan kétszeres pénzt kaptak s a jelöltnek mézsöm került a duplájába. A honatya pedig, akinek ilyen ügyes kortese volt, ma ott ül a Házban a tiszta választások nagyobb dicsőségére.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A csegei csődügy. A már napok óta húzó csegei csődügyben a tegnapi napon fejezte be a debreczeni kir. törvényszék a bizonyítási eljárást. A kilencz vádlott, akik mintegy 20 vádponttal vannak terhelve, a bizonyítási eljárás után ötre apadt le, amennyiben Horváth István kir. alügyész három ellen teljesen, egy ellen pedig részben elejtette a vádat. Feldmesser Hermin, Vidder Márton és Vidder Margit ellen, akik mint bűntársak szerepeltek a per folyamán, a törvényszék megszüntette az eljárást. míg Feldmesser Péter, az elsőrendű vádlott fia ellen jelenleg csupán vétke bukás címén folyik a per. A délután folyamán Horváth kir. alügyész már megkezdte vádbeszédét, de csak a vád egyré-

szére vonatkozólag fejezte be. Ma délelőtt folytatja a vádbeszédet és utána a nagy védő ügyvéd vádbeszéde következik. Ítéletre valószínűleg csak hétfőn kerül a sor.

Agyonlőtt községi bíró.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő eset tartotta igazgatóságban tegnap este Lelesz község lakosait. Savnyik Gábor községi bírót orozva agyonlőtték. Savnyik este 7 óra után ment hazafelé egyik ismerősétől. Amikor a Takács-urca s rkán elhaladt, egy lövés dördült el sötétben és Savnyik egy jalkialtással összeest s rögtön meghalt. A kilőtt golyó halántékán találta a bírót.

Vasárnap este néhány falubeli legény minden áron bált akart rendezni, a bíró azonban ezt nem engedte meg. Ekkor a legények zenészó mellett muattak, de oly nagy lármával, hogy este 10 óra felé a bíró elküldte a kis bírót, hogy a legényeket csendre intse, a zenét pedig szüntesse be. A legények Batyán kisbíró, a ki rendet akart csinálni, kidobták. Erre a bíró maga ment a kocsmába és a duhajkodó legényeket szétzavarta, a mikor pedig Kócsi Ambrus és Petyánszki András a bíró rendelkezésének nem akartak engedelmeskedni, Savnyik bíró a kezében volt pálczával néhányat rájuk ütött. A két legény ekkor megfenyegette a bírót azzal, hogy keserű lesz még ennek az ütésnek a vége. Az eset óta folyton lesekedtek a bíróra. Először csak az volt a terve a két legénynek, hogy megverik a bírót, de ezt a tervüket elejtették, mert attól féltek, hogy a bíró bezáratja őket.

Ugy gondolták ki a dolgot, hogy titokban lelövik. Tervüket tegnapelőtt este végre is hajtották. Kócsi Ambrus szerezte a fegyvert és Petyánszki lőtte le a bírót. A két gyilkost még azon éjjel elfogták a csendőrök s nyomban el is vitték őket, mert attól tartottak, hogy a nép agyonveri a két gyilkost. Az agyonlőtt bíró javakorbéli ember volt, a ki nagy családot hagyott hátra.

Selyemtenyésztés Debreczenben.

Kenyérkereset a szegény népnek.

Debreczen, március 1.

A selyemhernyók tenyésztése az ország minden megyéjében rendes kereseti ága a szegény népnek; egyedül csupán Hajdumegye áll, ahol ez ideig még senki sem gondolt arra, hogy a selyemhernyó tenyésztéssel járó kenyérkeresetre is kiiktassa a szegény népet.

Pedig nagyon egyszerű, nem is olyan nagy fáradságot igénylő gondossággal jár ez s néhány hét alatt egy-egy családnak 80, száz, esetleg több koronát is szerezhet magának selyemhernyó tenyésztéssel.

Ujabbban azonban úgy áll a dolog, hogy Debreczenben is akadt lelkes pártolója a selyemtenyésztésnek, aki már eddig is számottevő intézkedéseket tett, hogy a vállalkozó szegény családok erre kiiktassanak s ezzel is kenyérkeresethez jussanak. Manojlovits Ferencz üzletvezetőségi tisztviselő ez, akit törekvésében Bezerédi Pál, az országos selyemtenyésztési felügyelő is támogat.

Manojlovits a városi tanácshoz fo-

lyamodik, hogy engedélyt kérjen az egyetkerben lévő szederfak levelének felhasználásához. Mert első sorban is az a legfontosabb a selyemtenyésztésnél, hogy a hernyók részére megfelelő mennyiségben eperfalevél álljon rendelkezésre. Ha a városi tanács erre nézve az engedélyt megadja — amiben tekintve a nemes célt, nem is kételkedünk — akkor már a jövő hónap során megkezdik az előmunkálatokat és a szegszárdi selyemfelügyelőség segítségével a tenyésztést és a tenyészésben való kiiktatást.

Bezerédi Pál, az országos selyemtenyésztési felügyelő már értesítette Manojlovits Ferenczet, hogyha a város az eperfalevelek felhasználását megengedi s ha a szegény családok közül megfelelő számban vállalkozók akadnak, akkor Szegszárdról képzett munkánőt küld Debreczenbe, a kik a kiiktatást díjazalannul fogják végezni.

A jóakaratu támogatókban különben még tovább is megy a selyemtenyésztési felügyelőség, amennyiben, ha a selyemhernyótenyésztéssel foglalkozó családok száma ötven-hatvanra rug, Debreczenbe selyemgubókat beváltó hivatalt is állítanak fel.

A selyemtenyésztéshez különben nagyobb munkaerő nem is kell. Öreg emberek és gyenge gyermekek is könnyedén boldogulhatnak vele. A figyelmet érdemlő intézménnyel s az ezen ügyben felmerülő mozzanatokkal még részletesebben is fogunk foglalkozni.

SZINHÁZ.

A zsába. Henequen és Duval erős pikanériával fűszerezett bohózata másodszer került színre tegnap este a debreczeni színházban. A nézőtér megtelt ismét és a közönség sokat kacagott a szellemes histórián. Az ifjabb hölgyeket azonban jórészt otthon hagyták és elég tapintatosan, mert elvégre is a sikamlós történeteket nem a lányoknak írják az emberek. Fái Flóra a szellemes asszonyosság szerepében tegnap is sikert ért el. Komjáthy exczellált mindenképen, Takács Mariska is igyekezett a helyzet magaslatára emelkedni, csak az a kár, hogy Breznai Anna ritt ki a keretből, a mely nagyobb stílű komikát is megkívánhatna magának. Jó volt Siklay az orvos szerepében és Barth, mint a féltékeny őrnagy. (Sz—i.)

Kiadó páholy. Az első emeleti 5-ik számú páholy. B^a napra, az idény hátralevő részére kiadó. Értekezhetni Egyház-tér 15 sz.

Nem emelik a pótdadót.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márcz. 1.

Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklete alatt tegnap délután a városháza nagytanács-termében gyűlést tartott. Az ülést él négyre hívta egybe, de már jóval elmúlt négy óra, mikorra egy maréknyi bizottsági tag egybe gyűlt és megkezdheték a tárgyalást. Nem igen nagy volt az érdeklődés, pedig a tárgy

megárdemelte volna, hogy a bizottsági tagurak — ha már azok — legalább mutatkozzanak is olykor olykor.

A felügyelő bizottság jelentése képezte a bizottsági ülés főtárgyát. A közgyűlés ugyanis megízta a városi tanácsot, hogy a részletes évi költségvetés egyes tételeit redukálja, amennyiben az mintegy 77 ezer korona összeg túlkiadást tüntet fel. A tanács annak idején azt javasolta, hogy emeljék fel a pótdót abban az arányban, amely a 77 ezer korona összeget fedezi. A közgyűlés azonban ellenkező nézeten volt, a mire aztán a költségvetés visszakerült a tanácshoz, onnan a Komlóssy Dezső elnöklété alatt álló felügyelő bizottsághoz leföldözés céljából. Ezt a feladatot híven teljesítette a felügyelő bizottság és buzgókodásában annyira ment, hogy 89 ezer koronával kibébitette meg a kiadások lajstromát. A feles összeget Komlóssy Dezső a város függő kölcsönéért írá 5 háromnegyed százalékos kamatra szánta, mert — ugymond — a költségvetés megszerkesztésénél erről megfelekedtek annak idején, azok, akiket illet.

A költségvetésből tehát 89 ezer koronát vasaltak le a jeles felügyelők. Véletlen, avagy szándékos dolog volt-e, nem tudni, de annyi tény, hogy a 89 ezer korona nagyrészt a főmérnök budgetjéből szorították ki. Az építkezések jeles mestere egy kissé elvetette a súlykot és már azt vártuk csak tőle, hogy a Hortobágyot is ki fogja asztalturkolni. Eviczkélt is irtozatosan, mint valami nagy hal, amikor sekély vízbe szorították. A felügyelő bizottság bálos intézkedéseit Komlóssy Dezső védelmezte és hogy jól védelmezte, tanúság rá az, hogy a jog- és pénzügyi bizottság a főmérnök minden erőlkövése daczára elfogadta a felügyelő bizottság egyes javaslatait.

A gazdasági budgetet is alaposan megdézsmált a felügyelő-bizottság. Fájt is nagyon Hajdu Gyulának, a jó gazdasági tanácsosnak, amikor az ő jószágától huzzák el a szénát, de azért csak belenyusodott, mert belátta, hogy a szegény ember marhájának örülni kell, ha füvet kap.

A bizottsági ülésről tudósítónk egyebekben a következőket jelenti:

A kitörölt tételek.

Vecsey Imre t. b. főjegyző megnyitva az ülést, ismerteti a bizottság elé tejeszendő tárgyat, mire Varga Károly bizottsági jegyző olvasni kezdi a felügyelő bizottság jelentését. Az első törlési pont mindjárt parázs kis vitát provokált. Arról van benne szó, hogy a városi épületek javítására előirányzott 12 ezer koronát kitörölni javasolja a felügyelő-bizottság, mert nem mutatkozik feltétlenül szükség arra, hogy azok ez évben is kijavittassanak.

Aczél Géza főmérnök ellenzi a gazdasági épületek illetlen elhanyagolását. Aztán nekikent a felügyelő-bizottságnak és mindjárt lezárta is ad neki azzal, hogy mi volna a kötelessége. A közgyűlés — ugymond — nem javaslatot kér a felügyelő bizottságtól, hanem csak arra kérte, hogy kísérelje meg a 77 ezer korona defficit eltüntetését.

Komlóssy Dezső felvilágosítja a főmérnököt és kijelenti, hogy téves az a nézet, mintha a felügyelő-bizottság csak merev állásponttra tartoznék helyelkedni. Ettől a kérdéstől — ugymond — el kell tekinteni. A felügyelő-bizottság megteszi a maga javaslatát és majd elvállik, hogy elfogadják e vagy sem.

Hajdu Gyula tanácsnok is fájlatja, hogy a külsőségek olyan mostoha elbánásban részesülnek. Ebből a 12 ezer koronából mégis lehetett valamit csinálni, de ha ezt is elvonják, akkor elpusztulnak az épületek. Mert — ugymond — ez nem beruházás,

hanem szükséges kiadás. A pallagi birtokok is nagyon rászorulnak a javításra.

Utána Aczél Géza tesismét kíséreltet arra, hogy megpuhítsa az emberek szívét a kül-ő épületek iránt, de eredménytelenül, mert a jog- és pénzügyi bizottság elfogadta a javaslatot és a gazdasági épületek javítására előirányzott összeget kitörölte a kiadások díszes lajstromából.

Ezután még a következő kiadási tételekből törlött a jog- és pénzügyi bizottság. Olykor-olykor hevesen tiltakozott a főmérnök, de a városatyák kéréseire maradtak és hidegen huzzák ki az ezreket a többi közül.

A legeltetési kiadásoknál 8 ezer koronából 2 ezer koronát törlött a bizottság, a ménes istálló javítása céljából előirányzott 8 ezerből 6400 koronát.

az erdőségi épületek javítására előjegyzett 3648 koronából 1600 koronát, majd ismét valami erdőségi tételből 2000 koronát és az árkolatásokra előirányzott 1000 koronát mindenestől eltörölték.

A városi épületek javítására szánt 40 000 koronából 10 ezret törlöttek, bár Aczél főmérnök minden ékesszólását belevitte a harczba.

A máglá be és kirakásáért járó 22 ezerből 2 ezret, a nyomdai helyiségek megszelésére szánt 600 koronát pedig egészen eltörölte a bizottság. (Aczél főmérnöknek ez ellen nem volt kifogása.)

A fuvarozási járművek javítására és szerszámok vételére előirányzott 2000 koronából 1000 koronát törlöttek és a vásárterek burkolására szánt 10000 koronát 5 ezerre szállították le.

Ezután a dologi kiadások, könyvek, hirdapok beszerzésére, hivatali helyiségek fűtésére, színházi felszerelés és javításra, csatornázásra és még igen sok apróbb tételre vonatkozó kiadásokat szállított le a bizottság a minimumra.

Megdézsmálták az illemhelyek építésére és kivilágítás költségeire szánt pénzeket is, míg végre nagy nehezen betelt a serleg és a sok elharapófogózott százaz és ezres egy csomóban 89 ezer koronát tett ki.

Az urkocsisok földje.

A Debreczenben nem régiben alakult urkocsisok szövetekezete az iránt adott be kérvényt a városhoz, hogy mintegy 6 holdnyi területet adjon a város a szövetségnek. A jog- és pénzügyi bizottság tegnapi ülésében foglalkozott a kérvénnyel és javaslatában kimondta, hogy mivel a kért területeket jelenleg a katonaság bérlti, átiratot intéz a parancsnoksághoz, hogy nincs-e kifogásuk az ellen, ha a lóvásártér végében levő 6 hold területet az urkocsis szövetség használja ki a céljaira. Ha a katonaság kedvező választ ad, úgy a város mérékelt bérösszegért hajlandó a területet átengedni a szövetségnek.

A bizottsági ülés 6 órakor véget ért.

— i.

ÚJDONSÁGOK.

Március

Tessék, virágot, szép urfi Ulkem:
Illatos, halvány, kék ibolyát;
Látja mi szépen virít a kezében?
Itt a tavasz, mely életet ad,
Tűzze fel urfi. Sápud az arca:
Illik is hozzá halvány virág,
Fojja meg Ulkem, el ne szalassza,
Illatos, halvány, kék ibolyát.

Nézzé tavasz van, szép urfi lelkem,
Újra rugogni kezd már a fa!
Első virágát hajna ba szedtem,
Szében virított, mint valaha.

Ebből az apró, halvány virágból:
Száz tavasz fényét ránk leheli;
Nem veszi el? lám nem szép magától.
Tűzze keblére s adja Nekí.

Van nekem, volt is mindig virágom,
Nyár, ha t vasz, vagy tél az idő;
Annyi virág nincs itt a világon,
Szívembe megnyit álltete ő.
Vérpiros, óriás rózsát tnyéztetek,
Rózsát, amely nem termett soha!
Töröl amitet még sohse téptek...
Mit nekem halvány, kék ibolya!

Szebenyei József.

* **Igazgatósági ülés.** A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága kedden délután hat órakor, folyamatban levő ügyek elintézésére igazgatósági ülést tart.

* **Hálaadó istentisztelet.** — A római katolikusok vasárnap ünnepet ülnek. Február 20-án volt u. i. évfordulati napja annak, hogy XIII. Leót pápává választották és így megkezdette pápaságának 25-ik évét. — Vasárnap üli a pápa egyszersmind 92. születésnapját; ez előnapja pápává történt megkoronáztatásának is. Azért va árnap 9 órakor Dr. Wolafka Nándor v. püspök ünnepies hálaadó istentiszteletet tart, utána pedig szentbeszédet fogmondani.

* **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** A debreczeni ügyvédi kamara március hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor a kamara hivatalos helyiségében, évi rendes közgyűlést tart; meg. Tárgysorozat: 1. Az évi jelentés tárgyalása s ezzel kapcsolatban az 1934—1901. sz. a. beadott indítvány. 2. A mult 1901. évi zárszámadás felülvizsgálása. 3. A folyó 1902. évi költségeloirányzat megállapítása. 4. Behajthatatlan tagsági díjak törlése tárgyában választmányi jelentés.

* **Az utolsó ingyenkenyerosztás.** A debreczeni ingyenkenyerosztó bizottság elhatározta, hogy az ingyenkenyerosztást március 2-ával beszünteti. Az utolsó ingyenkenyerosztást tehát március 2-án, holnap, vasárnap d. e. 11 órakor tartják meg a városháza épületében. Az esetleg fennmaradó jótékony adományokat pedig deczembe.ig kamatoztatni fogják.

* **Rablógyilkos cigányok.** Vakmerő rablógyilkosság történt tegnapelőtt éjjel Darvason, a hol egy rabló cigánybanda éjjel betört Vosching Antal odaváló gazdember házába és a gazdát és feleségét meggyilkolták. A vakmerő rablásról az alábbiakat jelenti nekünk tudósítónk: E hó 24-én éjjel egy hat tagból állott rablóbanda betört Vosching Antal, a község egyik leggazdagabb emberének házába. A rablók először is az istállóban alvó kocsiat tették ártalmatlanná, azután betörték a gazda szobájába és a mikor Vosching az ágyából ki akart ugrani, hogy a revolverét elővegye, leütötték. Ezután Voschingét vették valótóra, hogy adja elő a pénzt. A megrémült asszony a szekrényre mutatott, a mit a rablók feltörték s az ott talált 140 forintot és egyéb értékesebb holmit magukhoz vették. Ezután vallatták az asszonyt, hogy adja elő a többi pénzt is, mivel azonban a háznál nem volt több pénz, a rablók az asszonyt

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

Lusztig és Bán

fűszer-, liszt és gyarmatáru nagykereskedése Debreczen, Városi bérház.

Ho a kicsinybeni vásárlásoknál is a legolcsóbb árak számíttatnak.

Moskovist Adolf és fia N-Váradí szesz élesztőgyári főraktára:

is fejbe verték, aki eszméletlenül bukott le a férja mellé. A rablók ezután a kamrába mentek. Ezt az alkalmat Voschingék szolgájuk, aki a konyha egyik sarkába aludt, de a cit a rablók nem vettek észre, felhasználta az alkalmat s kifutott az utcára és a szomszédokat fellármázta. Ezek rögtön özszefutottak, de a cigányok, a kik nesét vették a dolognak, elmenekültek. Az emberek üldözöbe vették a rablókat, de amint a fatun kívül köz-lükbe értek, a rablók megfordultak s az üldözőkre lőttek, miközben Firmann Ádámot súlyosan megsebesítették. Az emberek ekkor felhagytak az üldözéssel és így a rablóknak sikerült elmenekülni és most a csendőrség nyomozza őket. A kirabolt Vosching és felesége a súlyos sérülésbe belehaltak. Ez a cigánybanda rövid idő a att több rablást követett el, de valószínűleg most már kézrekerülnek, mert a csendőrség nyomukban van.

* Egy urnó halála. Özvegy Ves-kőczy Budaházi Lajosné született Paksy Cecília 4 heti súlyos szenvedés után, február 27-én reggeli 1/2 4 órakor, életének 79-ik, özvegyiségének 28-ik évében meghalt. A meghaldogultnak hült tetemei folyó évi márczius hó 1-én, délelőtt 10 órakor fognak rövid ima után örök nyugalomra helyezni H. Sámsonban.

* A szekeres és talyigás fuvarosok megrendszabályozása. A rendőrfőkapitányság a szekeres és talyigás fuvarosok körében tapasztalt soknemű visszaélések további megakadályozására, de a közönség érdekében s a szigorub ellenőrizhetőség céljából is új, számozott fejszámablácskával látta el az összes fuvarosokat, a vásárfelügyelőség útján. A *szekeresek* fejszámablácskái fehér alapon kék szíllel, veres számokkal, a *talyigásoké* sárga alapon, veres szíllel, kék számokkal festett pléh táblácskák lesznek, melyet a fuvarosoknak kalapjuk mellett kell viselni. Értesítjük a közönséget, hogy fuvaroztatásra csak az ily, fejszámablácskával ellátott fuvarosokat vegye igénybe, mint a kik ez által könnyebben ellenőrizhetők úgy a rendőrség, mint a magán személyek által s szabálytalanság elkövetésekor biztosabban felelősségre vonhatók.

* Czigánybál az ingyen kenyér javára. Holnap, vasárnap, márczius hó 2-án, a Bika-szálloda disztermében fényes czigánybál lesz, amelyet Kiss Béla zenekara rendez. Belépti-díj 2 korona, családjegy 3 személyre 4 korona. Kezdeté este 8 és fél órakor. Felülízetések a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel vétetnek. A tiszta jövedelem az ingyen kenyér javára fordítatik.

* Hol szórakozzunk vasárnap és általában? Vasárnap este márc. 2-án, a katonazenekar új műsorral hangversenyt rendez a Dréher sörcsarnok télikert éttermében. Óriási választék különféle inyenc ételekből, frissen csapolt korona-sör, a la pilseni a nap minden órájában kapható. Söt színház után friss sört csakis Márkusnál kaphatunk.

* Megrugta a ló. A kórházban most egy súlyosan sérült embert, névszerint Katona József lovását, ápolnak az orvosok, akit Mihályfalváról szállítottak Debreczenbe. A szerencsétlen embert a katonaság fogadta

meg lovásznak s rábízták a lovak gondozását. Tegnap Mihályfalván jártak, hol Katona József a község háza előtt örködött a rábizott lovakra. Alig távoztak el felebbvalói a község házába, a lovak valamitől megbokrosodtak s az egyik úgy állon rugta Katona Józsefet, hogy eszméletlenül terült el a földön. A ló patkója állat teljesen összezuza. Vonaton hozták a debreczeni kórházba.

* Megmérgezett gyermek. Megdöbbentő eset történt tegnap délelőtt a Kar-utca 22. számú házban. E házban lakik Alföldi Antalné mosónő öt apró gyermekével. A háztartás nehéz gondjait, mióta férjétől elvált, Varga Sándor favágó segítette vele megosztani. Foglalkozásuk miatt sokszor napokig távol voltak, ilyenkor a gyermekek felügyeletét a hét éves Juliska leányukra bízták. Tegnap délután Alföldiné a padlásra ment, a szobában hagyva a kis másfél éves Lajos fiát és Juliska leányát. Körülbelül egy negyed óráig lehetett felelősséget s mikor visszatért a szobába, megdöbbentő látvány tárult a szeméi elé. A kis Lajos fia szederjes ajkakkal elnyulva feküdt az asztal alatt, míg a hét éves Juliska mit sem véve észre a tükör előtt csinította magát. A kis gyermek egy örizetlen pillanatban a székről felkapaszkodott az ablakig, honnan egy marólu gal telt üveget vett le s annak tartalmának egy részét megitta. A borzasztó hatású mérge összegegette a gyermek ajkát és belső részeit úgy, hogy rövid szenvedés után meghalt. Az esetről értesült rendőrség Mile Pál rendőr fogalmazót bízta meg a vizsgálat megajtásával, mely hivatalos lesz kideríteni, mennyiben terheli felelősség Alföldinét a gyermekért szerencsétlenségért. A hullát boncolás megajtése végett kiszállították a köz-kórházba.

* Az ingyen kenyérszító bizottság tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy a kenyérszítást holnap, az az vasárnap befejezi. E szerint még csak ma és holnap részesülnek a szegény gyermekek, az elnyomorodott, munkaképtelen, vagy elaggott férfiak és a szonyok száza, a jöszivü emberek adományából beszerzett kenyér áldásaiban. — A bizottság a jövő hét folyamán közzéteszi az így 45 napon tartott jótékony ingyen kenyérszítástól készített elszámolását s határozni fog a maradvány pénznek a múlt évihez képest elhelyezéséről. Ma délelőtt napibiztosok lesznek: Than Gyula, Dr. Tóby Elek és Szabó Lajos urak; holnap, vasárnap, az utolsó napon pedig K. Tóth Sándor, Tóth Kálmán (ipartest. eln.) és Török Péter (főisk. tanár) urak szívesen láttnak azonban azon t. bizottsági tag urak is, kikre a beszüntetés miatt nem került a sor.

* A debreczeni siket-néma intézet alapjára újabb szívesek voltak adakozni: egy, minden közadakozásban részt venni szokott asztaltársaság 10 koronát, a mit már elszámolással együtt a városi tanácshoz beterjesztettem s egy magát megnevezni nem akaró emberbarát 1 koronát; ez utóbbi adományt a remélhetőleg még ezután befolyó adományokkal együtt juttatom rendeltetési helyére. Oláh Károly tanácsnok.

* Eltűnt vaggongyári munkás. Labik József gépgyári munkás lakásáról még február 15-én eltávozott s azóta nem tért vissza. Hozzá tartozói a rendőrséghez fordultak, hogy a nyomtalanul eltűnt munkást felkutatthassák. A rendőrség tegnap Labik József pontos személyleírásával ellátott körzőlevelet bocsájtott ki, melyet a nyomozás megajtése végett az összes hatóságoknak megküldtek.

* Adományok az ingyen kenyér javára:

Weszprémi Zoltán ur	10 kor.	— fil.
Alföldi Takarékpéztár	10	" — "
Szeutkirályi Tivadar ur	10	" — "
Tóth Kálmán ipartestületi elnök ur	5	" — "
Együtt	35 kor.	— fil.
Előzőleg befolyt	2491	" 27 "
Összes bevétel	2526 kor.	27 fil.
Összes kiadás	2374	" 01 "

Pénztári maradvány 152 kor. 26 fil.

Mely adományokat őszinte köszönettel nyugtázza: Debreczen, 1902 február hó 28. Varga Károly jegyző, bizottsági pénztárnok.

* Elfogott rablókaraván. A csendőrség Mike-Pécs alatt mintegy ötven tagból álló cigánykaravánt fogott el s a késő éjjeli órákban bekísérte Debreczenbe. A cigánykaravánál egy csomó feszítővasat, fejszét találtak s őket gyanúsítják a szomszédokban elkövetett rablótámadások és betörésekkel. A cigánykaraván férfi tagjait letartóztatták s ma átadják őket a királyi ügyészségnek.

* Tíz éves ozimbalom-művész. A Dréher-sörcsarnokban vasárnap délután négy órától este hét óráig Kósa László, a tíz éves czimbalomművész tart hangversenyt. Este fél nyolczkor a katonazenekar tartja meg rendes hangversenyét szabad beme-nettel.

* Negyvenhat pályázó. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara titkári állására hirdetett pályázat tegnap járt le s a kitűzött határidőig negyvenhat pályázat érkezett be. A pályázatok a kandidáló bizottság a jövő héten tartandó ülésében bontja fel.

* Festett kerti székek, asztalok. Hentesnek márvány pult, sok sörső pohár és egyéb felszerelések egyenként igen jutányosan eladatnak Márkus Jenő Dréher sörcsarnokában.

* A magyar Himnusz Angolországban. Angliában örvendetesen terjed a magyarok iránt való rokonszenv. Shoubsole Vilmos a minap Walesben nagyobb szabású előadást tartott Magyarországról. A hallgatóság, — valahányszor az előadó a magyarok hazaszeretetről, hősi csatáiról szólott, percekig tartó lelkesedésbe tört ki. A felolvasó végül egy táblán a közönség elé tette Kölcsey Himnusz-át prag-tikus és rögtön leolvasható köttairásban, — mire a publikum tiszteletteljesen felemelkedett, s a Győry Ilona fordította szövegben nagy lelkesedéssel énekelte végig a magyar Himnusz. A hallgatóság Magyarországot éltetve oszlott szét.

* **Érdekes döntés a borhamisítás dolgában.** A belügyminiszter a következő elvi jelentőségű döntést hozta: A ki olasz bort *asztali bor* elnevezés alatt forgalomba hoz, nem követ el kihágást. Ha a borhamisítási ügyben a följelentés bona fide megtörténik, a vétkest azonnal fölmentik, a vegyi analízis költségeit a földmivélségi miniszterium viseli.

* **Kitüntetett bankigazgató.** Egy Debreczenben közszeretben élő, előkelő embert szép kitüntetés ért. Az Osztrák-Magyar Bank hat fiókintézetének igazgatóját tüntette ki Ő Felsége a koronás arany érdemkeresztrel — és mint értesülünk — Kernhoffer József, a debreczeni Osztr. Magy. Bank fiókintézetének igazgatója is a kitüntetettek között van. A szép kitüntetéshez melegen gratulálunk Kernhoffer igazgatónak, annál is inkább, mert ezuttal érdemes ez a kitüntetés.

* **Az új ötvenkoronások.** Bécsből írják, hogy az Osztrák-Magyar Bankban most készitik az ötvenkoronás bankjegyeket, amelyek májusban kerülnek forgalomba. Az új ötvenkoronások valamivel nagyobbak lesznek a huszkoronás bankjegyeknél és sárga alapon kékszinű nyomással készülnek.

Bajor á la Löwenbrau sört csapolnak vasárnap a reggelihez és a délutáni uzsonához a Márkus Jenő sörcearnokában „Bécsi virsli” „Csángó vetrecze, Malacztokány” és egyéb különleges reggeli és uzsona különlegességek állanak rendelkezésre.

* **Igyunk** szónsavval telített ebési ártézi forrásvizet, vegytiszta, legjobb, leg egészségesebb, legüdítőbb ital. Ládákban házhoz szállítva félliterenként 4 fillér, szónsav nélküli ivóvíz másfél literes üvegenként 8 fillér. Kapható mindenütt. Főraktár Piacutca 7. szám.

TÁVIRATOK.

Eltűnt szerelmespár.

Szeged, febr. 28. A szegedi szintársulat buffója: Ferenczy Károly és Krecsányi Vera, a szinigazgató 18 éves leánya szerelmesek voltak egymásba. Krecsányi ellenezte házasságukat és a leánya öngyilkossággal fenyegetődzött. Tegnap este a leány eltűnt, utána Ferenczy is. Krecsányi ma Makóról sürgőnyt kapott, hogy a fiatal szerelmesek ott megesküdték és Aradra mentek.

Vilma királynő betegsége.

Budapest, február 28. Napok óta járja már a világsajtót az a hír, hogy Hollandia ifju, szép uralkodónéja Vilma királynő nagy beteg s hogy hosszabb tartózkodásra valamelyik délvidéki fürdőbe kell mennie. Ujabb hírek szerint az orvosok elmezavartól feltik Vilma királynőt, a kinn már régibb idő óta a buskomorság jelei mutatkoznak. A külföldi utazás is — mely körülbelül egy

évre fog terjedni — csak arra való, hogy szórakoztassák a szegény ifju uralkodónőt.

Országgyűlés.

Budapest, február 28. A képviselőház mai üléséről szóló tudósításunk kiegészítésül adjuk a következőket: Bartha a beszéde folyamán azt a kijelentést kockáztatta meg, hogy felöle elzárhatják a parlamentet bátran a nyilvánosság elöl, sem ő, sem pedig Pichler nem érdemlik azt meg, hogy miattuk járjanak a szép hölgyek öt emeletet a karzatig. (Derültségek.)

Pichler: Bocsánat, én érettem járnak szívesen öt emeletet is. (Zajos derültség.)

Rakovszky beszélt ezután a anyagi felelősségre szeretné vonni azokat, akik ugy eirontották az új parlament épületét. Széll Kálmán elismeri, hogy az országházról mondott kritikák sokban jogosultak, mindazonáltal a palota disze lesz Budapestnek minden hibája mellett is. Ő különben előmozdit minden törekvést, mely a hibák kijavítását czélozza.

Miniszterkrízis Görögországban.

Athén, február 28. A kamarában a miniszterelnök bejelentette, hogy Topalisz igazságügyminiszter beadta lemondását és tárczáját ideiglenesen a belügyminiszter veszi át. Topalisz lemondását azzal okolják meg, hogy elküldte segédeit Kumundurosz ezredeshez, a ki őt a Kartali-z-ügyben provokálta. Topalisz és Kumundurosz párbaja valószínűleg holnap megy végbe.

A spanyol zavargások.

Toledo, február 28. Madrideosban zavargások voltak. A zavargók kövekkel dobálták meg a fogyasztási adóhivatal épületét, felgyújtották az ott lévő iratokat és elvágták a táviródrótokat.

Madrid, február 27. A kamarában Robert belonai képviselő meginterpellálja a kormányt a barcelonai zavargások dolgában. Arra utal, hogy a válság általános és hogy a barcelonai munkásmozgalom szocialisztikus és forradalmi természetű volt és a gazdag osztály ellen tartott izgató beszédekre vezethető vissza. Ezért a kormányt teszi felelőssé és felszólítja, hogy jó reformokkai javíson a munkások helyzetén. Gonzales belügyminiszter azt válaszolja, hogy a rendezési intézkedéseket előre látva, közzelintetett a prefektusokhoz, a melyben már a barcelonai sztrájk kitörése előtt felszólította őket, hogy tegyék meg a kellő intézkedéseket. Később közbenjárt a munkaadók és munkások között és a népgyűlések szónokait bíróság elé állította. Az ostromállapotot három órával a kivételes állapot proklamálása után rendelte el. Az eddigi prefektus helyett, a kinek nem volt meg a kellő tekintélye, másikat nevezett ki. A kormány tehát megtette kötelességét.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **A megcsönkített temető.** (Éjjeli express tudósítás.) Nagy-Szöllősről sürgőnyzik, hogy az ottani katholicus temető összes keresztjeit tegnap éjjel ismeretlen tettesek megcsönkítetták és összetördösték. A városban nagy a felháborodás. A csendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket.

Közönség köréből.

A osometefa-vásár Debreczenben.

Helyreigazítás.

Majdnem három éve, hogy felszólalásaimmal kivitem azt, hogy az élőfa-vásár nemcsak szerdán és szombaton, hanem mindennap megtartható legyen a nagytemplom előtt baloldalon levő téren, sőt K. Tóth Sándor vásárbíró akkori mindenese, Tótfalussy Sándor, most már nyugalomban levő hajdu, ezt dobszóval ki is hirdette. Jöttek is hétfőn, kedden eladók, de vevők nem igen, mert a százados szokás nagy hatalom.

Ennélfogva dobszó nélkül is adassék mindeneknek tudtára, hogy élőfákat, cserjéket mindennap lehet és szabad elárusítani, a Csanak-, Vecsey- és Komlóssy-házak előtt levő kiburkolt piactéren.

Yankee.

CSARNOK.

A tenger fia.

— Regény. —

Irta: **Rudyard Kipling.**

Angol eredetiből fordította:

Szebenyei József.

Vasárnapokon soha sem dolgoztak, hanem mosakodtak, beretváloztak és Penn vallásos dalokat énekelt. Egyszer-kétszer azt az ajánlatot tette, hogyha nem volna szemtelenség, akkor — ő így gondolja — prédikálna egy kicsit. Salters bácsi kis hija, hogy ki nem tekerde a nyakát érte, figyelemzetve, hogy ő nem pap és ne is gondoljon olyasmire.

— Még az kellene, hogy eszébe jusson Johnstown. magyarázta Salters később. És mi történt aztán?

Abban állapotok meg, hogy Penn tartson fölolvast egy „Josephus” című könyvből. Egy igen régi bőrkötésű könyv volt, száz ut szaga érzett le róla és olyan volt mint egy biblia, kivéve, hogy egymást váltották benne a babonás históriák. És elolvasták elejétől végig földtől-földéig. Más-különben hallgatag kis test volt Penn. Néha három napig se szólott egyet sem, néha sakkozott, hallgatta a dalokat és nevetett a meséken. Mikor föl akarták rázni csendességéből, így szokott felelni:

— Nem szeretnék bátorságtalannak látszani, de csak azért hallgatok, mert nincs mondani valóm. A fejem egészen üres, sőt a nevemet majd, hogy elfeledtem már. Aztán Salters bácsi felé fordult, — várakozó mosolylyal.

— Pratt a neved! kiáltott Salters. Legközelebb már engem fogsz elfeledni.

— Nem — soha, mondta Penn szorosán elcsukva az ajkát. Persze Pratt a neved, ismételte magában. Néha azonban Salters bácsi felejtette el, hogy hívják Pennt és ha az ismét kérdezte, azt felelte neki: Haskius, vagy Rich, vagy M' Witty; és Penn bármily névvel elégitett volt, amíg csak ismét el nem felejtette.

Harveyval szemben túlságosan gyengéd volt, mert szánta a fiút részint árvaságáért, részint meg azért, mert örült; és mikor Salters látta, hogy Penn szereti a fiút, ő is engedett. Salters nem volt valami fölöttes szeretetreméltó szemek kötelességének vélt a fiukat rendezni szoktatni) mikor egyszer félve és remegve Harvey felkuszott az árbocztára (Dan mögötte állt segítségére készen) és Salters czizmáját zászlóként lobogtatta. — mi nagy szégyen a közeli hajóra nézve. I. hogy neki csak csizmát lobogtat a W're Here. Diskóval szemben azonban nem veit magának szabadságot Harvey. Nem szólt még akkor sem, amikor az öreg egyenes parancokat adott neki és úgy bánt vele a többiekkel, már mint, hogy „Nem tenné-e így”, vagy „Tán jobb volna ha” és a többi. Volt valami az öreg Troop tisztára borotvált ajkai, és a szemeknek ránczos sarkai közül, ami különösen józanítólag hatott a fiatal vérrel szemben.

— Folyt. köv. —

SZINLAP.

Ma szombaton, „B” bérletben, harmadszor

A Z S Á B A.

Bohózat 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Barisard Anatole, gyáros	— Komjáthy.
Colette, a felesége	— Takács M.
Leclapierné, Barisard anyósa	— Breznay.
Marczinelle, orvos	— Szi lay.
Suzanne, a felesége	— Fái Flóra.

Holnap vasárnap, két előadás;

délután 3 órakor:

A KÉT ÁRVA.

Szinmű 5 felvonásban.

este 7 és fél órakor:

KATALIN.

Oprette 3 felvonásban.

Lukács Emil dr.

==== ügyvédi irodáját ====
Debreczenben, Piacz-utca 38 sz. (Schäfer-ház) a posta mellett
megnyitotta.

Érmelléki kitünő

RIZLING-BOR

1 liter 32 kr,

budai sashegyi, egri villányi, szegszárdi, ménesi veres borok, tokaji asszu, szamorodni. Ruszti és mindenféle külföldi borok nagy választékban kaphatók:

Váray József kereskedésében,

Piacz-utca, Városi-bérbház.

2 forintért ölenkint kaphatók
160 öles

házhelyek

a Csapó-utca végén, részlet-fizetésre. Felvilágosítás nyerhető: Fejér Ferencz ügyvéd irodájában a város bérbházában.

Szives tudomásul!

Van szerencsém a mélyen tisztelt megrendelőimnek, valamint a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy a Piacz utca 55. szám alatt 11 évig birt helyiségből

cimer és műtermem

==== folyó évi március hó 1-én ====

Darabos-u. 16. sz. a.

(a kollegium mellett) helyezem át. — Midőn a mélyen tisztelt megrendelőimnek az eddig irántam tanusított megisztelő bizalmáért köszönetem kifejezem, kérem azt velm szemben továbbra is fenntartani.

Igyekeztem leendő ezentul is minden a czimfestézet-i szakmába tartozó munkákat oszinosan, izléssel és méltányos arakon elkészíteni.

Kiváló tisztelettel
ZELINGER EDE

czimer- és czimfestő.

Írógép és Mimeograph

sokszorosító készülékhez állandó raktár minden hozzávaló kellékek, u. m. festék-szalag, Carbonpapir, Yostkerék stb. gyári áron

Pongrácz Géza
papirraktárában Debreczen.

Magkereskedésemet

új helyiségemben, Kossuth-u. 7. a régi szolid alapokon tetemesen kibővítettem s azt úgy gazdasági mint konyhakerti és virágmagvakkal gazdagon felszereltem.

Saját érdekében jól teszi mindenki, mielőtt szükségletét magfélékben fedezné, — ha megtekinti magraktárait s meggyőződést szerez czégem kiváló szállítóképességéről. Mintákkal és új nagy képes árjegyekkel szivesen állok rendelkezésre.

Kontsek Géza

magkereskedése,
előbb GASZNER KÁROLY.

Tudatom, hogy az összes

disztárgyakat

melyek menyasszonyi, névnap ajándékoknak igen alkalmasak, = gyári áron = árusítom ki.

Tisztelettel:

Ily. Pájer József

üveg-, porcellán-üzlete.

MEGHIVÁS.

Az „István” gőzmalom-társulatnak

1902. évi március hó 2-án délelőtt 10 órakor

Debreczenben, a Kereskedő-társulat épületének dísztermében

tartandó

Évi Rendes Közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg az 1901. évről, az arra vonatkozó jelentéssel.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helyben hagyása, a felmentvény megadása és az 1901. évi tiszta nyereség feletti intézkedés.
4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag választás utjánai betöltése.
5. Felügyelő bizottsági három rendes és két póttag választása.
Debreczen, 1902 február 8

Felhivatnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket — az alapszabály 27. cikké értelmében — folyó évi február 28-án és március 1-én délelőtt 10—12 óráig, délután 2—4 óráig a kereskedő-társulat titkári irodájában átvenni sziveskedjenek. A mérleg- és veszteség-nyereség rovás február 24-től kezdve a társulat irodájában megtekinthető.

Az igazgatóság.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Luczerna, repam gvak és bükköny

legolcsóbb és legjobb minőségben Deutsch Albert és fia magkereskedésben kaphatók Hatvan-u.

Egy jól berendezett rézöntő-műhely eladó. Értekezhetni: Piacz-u. 66.

A Homokkerthez közel 5927 ööl föld házhelynek 300 ööl, öle 2 koronájával eladó. Értekezhetni Majorsági föld 69.

Egy gymnasiumi érettségített ifjú irodai munkát keres. Ajánlatok „Szorgalmas” czimű lap kiadóhivatalába kéretnek.

Szintartó legjobb kötött harisnyák feltűnő olcsó árban beszerezhető MARTON GYULA üzletében Debreczen, Bika-szálloda mellett. Harisnyája feje éseket elvállal.

Kiadó emeleti lakás, mely áll 6 szoba, elő- és fürdő-szobával több mellék helyiség, jó vízü vízvezeték és gázbevezetve azonnal kiadó. Széchenyi-utca 42.

A Széchenyi-utca végén 57-ik szám alatt jó forgalmu helyen egy fűszer üzlet berendezéssel együtt kiadó.

10 helybeli 20 kr. Horovitz Zsigmond képes lap nyomdája és papirkereskedésében Debreczen, PIA CZ-UTCZA 66.

Kiadó lakás 3 szoba mellék helyiségekkel vízvezetékekkel Szent Anna 29 szám alatt. Május 1-re.

A Deák Ferencz-utczán

egy gyár-helyiség raktárakkal és lakással kiadó és eladó. Értekezhetni Péterfia utca 51 szám alatt.

Jó karban lévő szobabutor elköltözés végett azonnal eladó. Kossuth-utca 58. szám alatt.

Legjobb kertit tessék megköszölni. Hunyadi utca 28. sz. Fögl Ferencz.

Eladó Sesta-kerti nyaraló

A Sesta-kert legszebb és ósodus helyén 4 szobás uri lakás hozzávalóval, kitűnő vízü kúttal, mindenféle termő gyümölcsfával 25—30 hectoliter évi borteleméssel s kedvező fizetési feltételekkel eladó. Értekezhetni: Kossuth-utca 12. a házmesternél.

Penzkölesönöket gyorsan kieszközöl Rácz Béla bank biz. irodája Debreczen, Hunyadi-utca 19. (volt Kisvárad-Vasut-utca.)

Keresek mindenestre már áprillisi óra 3 4 szobából, előszoba és mellék helyiségekből álló uri lakást lehetőleg a főtér közelében és utcza-lakás legyen. Czim a kiadóban.

Szolid varróleány ki főleg alkészítésében teljes jártasággal bír, Rózsa Testvéreknél Kossuth utca 42 sz. fölvetik.

Kiadó 3 udvari szoba mellék helyiségekkel. Hunyadi utca 10 szám.

Eladó ház Csillag-utca 76. szám teljesen új épület, mely áll 2 utcza, 1 előszoba, konyha, kamara és pinczehelyiségből, továbbá 2 udvari szoba, konyha, kamara és 4 fűskamara s egy ujonnan készült téglakut. Évi jövedelem 300 frt, eladási ár 3600 frt. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Négy szobából álló utczai lakás kiadó májusra Csokonai utca 13.

Ma, szombaton, márczius 1-én

Hurka-estélyt

rendezek.

A legjobb kertiborok állnak a n. é. közönség rendelkezésére. Pártfogást kér tisztelettel:

FÖGL FERENCZ.

Rosenthal Dániel

gőzmalmában őrlés: Buza, rozs és kétszeres, ingyen rostálva, pilteltetve vagy simára őrlve

legjutányosabb árban.

Árpa, és tengeri-darálás 50 fillér, m. m.-kent. Legjobb minőségű kétszeres és szitált buza-lisztek, tengeri, árpa, dara, korpa eladás a malomban, hol kicsinyben is a legolcsóbb árat számítanak.

Díjmentesen üzemben tartva van az olajmalom, az őrlető közönségnek.

Nagy tavaszi vásár!

Neumann Testvéreknél

a Tisza-palotában, hol a tavaszi idényre már rengeteg férfi-, női- és gyermek

ezipők,

kalapok, ingek, gallérok, nyakkendők, valamint más uri divat-cikkek megérkeztek és azokat előnyösen sikerült beszerezni és folyton csoda olcsó árakban bocsátjuk a t. vevőiknek b. rendelkezésére.

Tisztelettel:

NEUMANN TESTVÉREK.

Államilag ólomzárolt legkiválóbb minőségű ARANKAMENTES

Luczerna magot

legelső rendű ARANKAMENTES

lóhere magot,

legmegbízhatóbb QUEDLINBURGI termelőtől beszerzett

valódi Oberndorfi sárga
Mammuth vörös óriás és
Olajbogyó alutú aransárga

repamagvakat.

Legnehezebb fajú ANGOL PERJÉT, valamint friss termésű

konyhakerti és virágmagvakat

legjutányosabb árban ajánl

GEREBY FÜLÖP UTÓDAI czég

DEBRECZEN.

Vidéki megbízásokat a legpontosabban eszközünk.

Csödtömeg eladás.

A v. b. Biedermann E. és fia debreczeni czég csödtömegéhez 536—1346. tételszámok alatt 22,608 korona 84 fillér becsértékben leltározott posztónemű áruk egytömegben, továbbá az 1361—1373., 1375—1379., 1383—1384. tételszámok alatt 18 0 korona 64 fillér becsértékben leltározott állványok és egyéb bolti felszerelések szinte egy tömegben, a csödválasztmány határozata folytán, zárt ajánlati verseny útján el fognak adatni.

Az ajánlatok alulírott tömeggondnokhoz zárt koverben, 1902 márczius 20. napjának d. u 4 órájáig adandók be s ugyanott az ajánlatok egyútt az árukra 3000 korona, a bolti berendezésekre 300 korona bánatpénz teendő le készpénzben, vagy debreczeni takarékpénztár betéti könyvekben elhelyezve. Az ajánlatok akkor is elküldönitve teendők meg, ha ugyanazon ajánlattevő tenne mindkét csoportra ajánlatot.

A csödválasztmány a beadott ajánlatokat az ajánlati határidő eltelté után azonnal elutázás alá veszi s azok közül a megígért vételárra tekintet nélkül szabadon választ. A vevő, kinek ajánlata elfogadtatik, a megvett ingóságokat a választmány határozatának hozatalától számított 48 óra alatt átvenni és a vételárát tömeggondnoknál — a bánatpénz betudásával — ugyanazon idő alatt készpénzben kifizetési tartozik.

Az áruknak sem mennyiségeért, sem minőségeért a választmány szavatosságot nem vállal.

Az ajánlati határidőben úgy az áruk, mint a felszereléseket és a leltárt tömeggondnok az ajánlatot tenni szándékozóknak megmutatja.

Debreczen, 1902 február 28.

Dr. Kőrösi Kálmán

debreczeni ügyvéd (Piacz-u 71) mint v. b. Biedermann E. és fia czég csödtömeggondnoka.